

Pathology of virtual evaluation during the corona epidemic in elementary

Mansoureh Kazemipour *Mansoorehkazemipour@gmail.com*

Amir Ali Dorosti *Dorostiam@gmail.com*

Mahnaz Babaahmadi-Rezaei *BabaahmadiM@gmail.com*

Tuba Kazemipour *Kazemipourtb@gmail.com*

Abstract:

The aim of the current pathology research was virtual evaluation during the corona epidemic in the elementary school in (1400-1401). In this research, a framework called comprehensive strategy formulation framework (SWOT model) was used to formulate strategies. The sampling method used in this research was a purposive method. The data obtained from the experts were analyzed and continued until the data of the interviews reached saturation. Out of a total of 10 people from the statistical population, 5 men and 5 women were interviewed. In this research, two types of tools were used. An interview tool for the initial identification of strengths, weaknesses, challenges and opportunities based on the experts' point of view, and then a researcher-made questionnaire tool for obtaining written opinions from experts and prioritizing the strengths, weaknesses, challenges and opportunities for developing final strategies in this method of techniques. Delphi-fuzzy and FANP software was used. The results showed that the components identified from the items in the interviews and research backgrounds, the weaknesses are the lack of possibility of holding practical courses, attendance in the laboratory and laboratories, the unpreparedness of the internet infrastructure of the society and the low speed and high cost of internet services, attention Not requiring lessons as much as face-to-face classes, it is not possible to simulate an educational space that fits the curriculum content, lack of face-to-face communication between teacher and student and strengths, providing a context for change, special attention to virtual education, increasing digital skills, assessment The evaluation of teachers and their skills, creating continuous communication between parents of students and teachers, creating a context for more communication between students and families. Also, opportunities include paying attention to having strategic planning, providing equal educational opportunities, making maximum use of class time, creating educational innovations, creating and introducing internal programs for the general use of students, and finally, threats include the lack of emotional connection. Between the teacher and the students. It was not possible to fully transfer all course materials through virtual education, the lack of monitoring the correct implementation of education plans, the parents' concern about mobile phones and the Internet being available to their children, the lack of appropriate training for deaf students in virtual education and television were identified

Keywords: virtual evaluation, Corona and elementary school

آسیب شناسی ارزشیابی مجازی در دوران همه گیری کرونا در دوره ابتدایی

منصوره کاظمی پور^{۱*}، امیرعلی درستی^۱، مهناز باباحمدی رضایی^۳، طوبی کاظمی پور^۱

صص ۲۹ - ۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۲/۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۴/۷

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر آسیب شناسی ارزشیابی مجازی در دوران همه گیری کرونا در دوره ابتدایی در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. در این تحقیق برای تدوین راهبردها از چارچوبی با عنوان چارچوب جامع تدوین راهبرد مدل SWOT استفاده شد. روش نمونه-گیری مورد استفاده، در این تحقیق روش هدفمند بود. داده‌های به دست آمده از خبرگان تحلیل شد و تا زمانی که داده‌های مصاحبه‌ها به اشباع رسید، ادامه یافت. از مجموع ۱۵ نفر جامعه آماری، ۲ نفر مرد و ۱۳ نفر زن مورد مصاحبه قرار گرفتند. در این پژوهش نیز از دو دسته ابزار استفاده شد. ابزار مصاحبه جهت شناسایی اولیه نقاط قوت، ضعف، چالش‌ها و فرصت‌ها بر اساس دیدگاه خبرگان و سپس ابزار پرسشنامه محقق ساخته برای اخذ نظریات خبرگان به صورت کتبی و اولویت‌بندی نقاط قوت، ضعف، چالش‌ها و فرصت‌ها برای تدوین استراتژی‌های نهایی در این روش از فنون دلفی-فازی و از نرم افزار FANP استفاده شد. نتایج نشان داد مولفه های شناسایی شده از آیتم های موجود در مصاحبات و پیشینه های پژوهشی نقاط ضعف عبارتند از نبود امکان برگزاری دروس عملی، حضور در لابراتور و آزمایشگاه ها، آماده نبودن زیر ساختهای اینترنتی جامعه و سرعت پایین و هزینه بالا خدمات اینترنتی، توجه لازم نکردن به درس به اندازه کلاسهای حضوری، ممکن نبودن شبیه سازی فضای آموزشی متناسب با محتوای درسی، نبود ارتباط چهره به چهره بین مدرس و دانش آموز و نقاط قوت، فراهم شدن زمینه تغییر، توجه ویژه به آموزش مجازی، افزایش مهارتهای دیجیتالی، سنجش میزان ارزیابی معلمان و مهارتهای آنان، ایجاد ارتباط مستمر بین اولیای دانش آموزان با معلمان، ایجاد زمینه ارتباط بیشتر بین دانش آموزان و خانواده ها. همچنین فرصت‌ها عبارتند از توجه به داشتن برنامه ریزی راهبردی، تأمین فرصت های برابر آموزشی، استفاده حداکثری از زمان کلاس، خلق نوآوری های آموزشی، ساخت و معرفی برنامه های داخلی برای استفاده عموم دانش آموزان و در نهایت تهدیدها عبارتند از نبود ارتباط عاطفی بین معلم و دانش آموزان. ممکن نبودن انتقال کامل همه مطالب درسی از طریق آموزش مجازی، نبود نظارت بر اجرای صحیح طرحهای آموزش و پرورش، نگرانی والدین از قرار گرفتن تلفن همراه و اینترنت در دسترس فرزندان شان، نبود آموزشهای متناسب با دانش آموزان ناشنوا در آموزشهای مجازی و تلویزیون شناسایی شدند.

کلیدواژه‌ها: ارزشیابی مجازی، کرونا و دوره ابتدایی.

۱- دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، دانشکده علوم انسانی، گروه علوم تربیتی

۲- آموزش پرورش خوزستان، ناحیه ۲ اهواز

۳- دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک،

مقدمه

همه گیری کووید-۱۹ تغییری در فعالیت های یادگیری از حضوری به آموزش از راه دور آنلاین ایجاد کرد. در همین حال، معلمان باید دستاوردهای دانش آموزان را حتی در طول همه گیری کووید-۱۹ به صورت هفتگی ارزشیابی کنند (عبدو، ۲۰۲۱). قرنطینه همه گیر کووید ۱۹ به یک نگرانی بین المللی تبدیل شد و سناریوی فرآیند آموزشی در سراسر جهان را تغییر داده است. به عنوان پاسخی فوری به این بحران، مراکز آموزشی از جمله مدارس در اکثر کشورها تعطیل شده‌اند و دستورالعمل‌ها برای رفع نیاز فوری به ادامه آموزش به صورت آنلاین منتقل شده‌اند. این بحران به طور قابل توجهی حرکت به سمت محیط آنلاین را تسریع کرده است. (برجس و سیورتنس، ۲۰۲۰).

ارزشیابی نقش حیاتی در آموزش به طور کلی دارد. برای بهبود کیفیت آموزش و فرآیند یادگیری ضروری است. همچنین، دانش آموزان را به یادگیری تشویق می کند، در مورد پیشرفت آنها بازخورد ارائه می دهد و پیشرفت آنها را می سنجد و پیشرفت برنامه درسی واقعی را تعریف می کند (والترز، ۲۰۲۲).

به طور کلی، دو نوع اصلی ارزشیابی وجود دارد که هر کدام در سطوح مختلف در فرآیند یادگیری اتفاق می افتد: شکل دهنده، که هم قبل و هم در طول فرآیند یادگیری اتفاق می افتد، و ارزشیابی جمع آوری که در پایان بخش های کلیدی یک چرخه یادگیری یا در پایان فرآیند یادگیری ارزشیابی تکوینی معمولاً در کلاس ها به عنوان یک بازخورد مداوم برای بهبود آموزش و یادگیری اعمال می شود. ارزشیابی جمعی آنچه را که دانش آموزان در پایان یک محتوای آموزشی، پایان دوره، یا پس از مدتی مشخص آموخته اند اندازه گیری می کند (هارگریوز، ۲۰۰۸).

فعالیت های ارزشیابی تکوینی در دستورالعمل ها برای نظارت بر یادگیری و ارزیابی درک فراگیران برای اصلاح آموزش و اطلاع رسانی بیشتر با استفاده از بازخورد مداوم و به موقع تا زمانی که سطح دانش مورد نظر به دست می آید وارد می شود. به گفته برانسفورد، وای و بیتمن (۲۰۰۲)، ارزشیابی تکوینی به روش های بسیار قوی به دانش آموزان و همچنین مربیان خدمت می کند. به عنوان مثال، "دانش آموزان می توانند از بازخورد ارزیابی های تکوینی استفاده کنند تا به آنها کمک کند تا بدانند در چه چیزی هنوز تسلط ندارند و در چه مواردی باید بیشتر مطالعه کنند.

علیرغم رشد عظیم یادگیری الکترونیکی و مزایای درک شده آن در آموزش، مطالعات متعددی میزان قابل توجهی از موانع را گزارش کردند که بر ارزشیابی مجازی تأثیر می گذارد. چالش های متعددی در حال ظهور بوده است. تغییر از یک کلاس درس فیزیکی به یک کلاس مجازی، تکنیک های سنتی و روش های ارزشیابی را تغییر داده است. کارهای تحقیقاتی متعددی در مورد متغیرهای خاصی که بر ارزیابی یادگیری الکترونیکی تأثیر می گذارند، مانند تماس کم یا عدم وجود تماس با مربیان، مشکلات جهت یابی در داخل سیستم، تجربه فن آوری محدود، عدم تعامل مؤثر و بازخورد مناسب بحث کرده اند (مک کارتی، ۲۰۲۲).

نتایج حاصل از پژوهش زارع خلیلی و فریدونی (۱۳۹۹) حاکی از آن بود که چالش های متعددی مانند عدم وجود طرح درس مناسب و بکارگیری آن؛ عدم ارزشیابی اثربخش (تشخیصی، تکوینی، پایانی)؛ عدم بازخوردهای مناسب؛ عدم استفاده از روش های متنوع تدریس؛ عدم توجه کافی به تکالیف (چالش های آموزشی)؛ عدم نظارت کافی؛ عدم برنامه ریزی منسجم؛ نگاه بخش نامه ای به فرآیند یاددهی-یادگیری؛ نقش کمرنگ راهبران، معاونان و مدیران در فرآیند یاددهی-یادگیری؛ عدم مدیریت اثربخش زمان؛ عدم پیگیری اثربخش در فرآیند یاددهی-یادگیری؛ سرعت پایین اینترنت؛ ناآشنایی و عدم تسلط کافی دانش آموزان، والدین و معلمان با فناوری و آموزش مجازی؛ نداشتن موبایل (برخی از دانش آموزان) (چالش های فناوری)؛ کم تحرکی دانش آموزان؛ بی حوصلگی دانش آموزان و والدین در راستای فرآیند یاددهی-یادگیری؛ ابتلا به ویروس کرونا (دانش آموزان یا اعضای خانواده) (چالش های بهداشتی) و فشار مالی برای تهیه موبایل (برخی از دانش آموزان)؛ گران بودن بسته های اینترنت؛ (چالش های مالی) فرآیند ارزشیابی مجازی را در مدارس تحت تأثیر قرار می دهد. هدف از این مطالعه آسیب شناسی ارزشیابی مجازی در دوران همه گیری

کرونا در دوره ابتدایی بپردازیم. لذا پژوهشگر درصدد پاسخ به این سوال است که آسیب های ارزشیابی مجازی در دوران همه گیری کرونا در دوره ابتدایی کدامند؟

روش تحقیق

روش نمونه-گیری مورد استفاده، در این تحقیق روش هدفمند بود. در این روش از آموزگاران دوره ابتدایی ناحیه دو آموزش و پرورش شهر اهواز که مسلط به ارزشیابی مجازی هستند، مصاحبه به عمل آمد. داده‌های به دست آمده از خبرگان تحلیل شد و تا زمانی که داده‌های مصاحبه‌ها به اشباع رسید، ادامه یافت. از مجموع ۱۵ نفر جامعه آماری، ۲ نفر مرد و ۱۳ نفر زن مورد مصاحبه قرار گرفتند.

ابزار پژوهش:

روش جمع‌آوری اطلاعات به دو طریق میدانی و کتابخانه‌ای بود، زیرا در روش کتابخانه‌ای محقق با مطالعه متون علمی مربوط، تئوری‌ها و نظرات مرتبط با موضوع تحقیق را گردآوری می‌نماید. تا در تدوین و طراحی سؤالات مصاحبه و پرسشنامه بکار برده شود؛ لذا در این پژوهش نیز از دو دسته ابزار استفاده شد. ابزار مصاحبه: جهت شناسایی اولیه نقاط قوت، ضعف، چالش‌ها و فرصت‌ها بر اساس دیدگاه خبرگان و سپس ابزار پرسشنامه محقق ساخته: برای اخذ نظریات خبرگان به صورت کتبی و اولویت‌بندی نقاط قوت، ضعف، چالش‌ها و فرصت‌ها برای تدوین استراتژی‌های نهایی. ضمناً شیوه نمره‌گذاری با مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) خواهد بود، سؤالات به ۴ مؤلفه فرصت‌ها، چالش‌ها، قوت‌ها و ضعف‌ها تفکیک شد؛ به طوری که عوامل بیرونی (فرصت‌ها و چالش‌ها) و عوامل درونی (قوت‌ها و ضعف‌ها) را تشکیل دهند و نظریات و دیدگاه‌های خبرگان پیرامون این عوامل مورد سنجش قرار گرفت.

روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این روش از فنون دلفی-فازی و از نرم افزار FANP استفاده شد. در روش تحلیل تفسیری، پژوهشگر، تا حد امکان، درصدد آشکار نمودن پیام‌های نهفته در متن نوشتاری داده‌های تحقیق است. برای این منظور؛ محقق با مرور ادبیات موجود، ایده‌هایی برای انتخاب موضوعات و مفاهیمی که باید کدگذاری شوند، بدست می‌آورد و بر اساس نظریه‌ای که از قبل در ذهن دارد، کدها را تعریف کرده و سپس مفاهیم جدیدی را متناسب با آن‌ها از داده‌های مصاحبه استخراج می‌کند.

ماتریس SWOT یک روش برنامه ریزی راهبردی است که برای کمک به یک شخص یا یک سازمان در شناسایی و بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و چالش‌های مرتبط با رقابت تجاری یا برنامه ریزی طرح استفاده می‌شود. این نام یعنی SWOT چهار پارامتر است که از چهار واژه تشکیل شده است:

نقاط قوت : خصوصیات شغلی یا پروژه ای که به باقی برتری می بخشد.

نقاط ضعف : خصوصیات شغلی که مشاغل یا طرح را در ضرر نسبت به دیگران قرار می‌دهد.

فرصت ها : عناصری در محیطی که مشاغل یا طرح می‌توانند به نفع خود از آن سوء استفاده کنند.

چالش ها : عناصری در محیط که می‌توانند مشکلی برای طرح یا پروژه ایجاد کنند.

نتایج:

– مشخصات پاسخگویان

در این بخش به بیان توصیفی مشخصات نمونه آماری با توجه به متغیرهای جنسیت، سن و تحصیلات پرداخته خواهد شد:

مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر جنسیت

جدول زیر و توضیحات متعاقب آن توصیف کننده وضعیت متغیر جنسیت در نمونه آماری مورد مطالعه می باشد:

جدول ۱. توزیع فراوانی نمونه آماری از نظر جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
زن	۱۳	۸۷	۸۷
مرد	۲	۱۳	۱۰۰.۰
جمع	۱۵	۱۰۰.۰	

همانگونه که در جدول شماره ۱ نشان داده شده است از مجموع ۱۵ نفر جامعه آماری، ۱۳ نفر زن و ۲ نفر مرد می باشند. به عبارت دیگر می توان بیان کرد که مدیران جامعه آماری متشکل از ۸۷٪ زن و ۱۳٪ مرد می باشند.

مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر سن

جدول زیر و توضیحات متعاقب آن توصیف کننده وضعیت متغیر سن در نمونه آماری مورد مطالعه می باشد:

جدول ۲. توزیع فراوانی نمونه آماری از نظر سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
۳۰ تا ۴۰	۹	۶۰.۰	۶۰.۰
۴۰ تا ۵۰	۶	۴۰.۰	۱۰۰.۰
جمع	۱۵	۱۰۰.۰	

همانگونه که در جدول شماره ذیل نشان داده شده است از مجموع ۱۵ نفر جامعه آماری، ۹ نفر بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۶ نفر بین ۴۰ تا ۵۰ سال می باشند. به عبارت دیگر می توان بیان کرد که مدیران ی جامعه آماری متشکل از ۶۰٪ بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۴۰٪ بین ۴۰ تا ۵۰ سال می باشند.

مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر میزان تحصیلات

جدول زیر و توضیحات متعاقب آن توصیف کننده وضعیت متغیر تحصیلات در نمونه آماری مورد مطالعه می باشد:

جدول ۳. توزیع فراوانی نمونه آماری از نظر تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
لیسانس	۲	۱۳.۳	۱۰۰
فوق لیسانس	۱۳	۸۶.۷	۱۰۰.۰
جمع	۱۵	۱۰۰.۰	

جدول ۴. مولفه های شناسایی شده از آیتم های موجود در مصاحبه ها و پیشینه های پژوهشی

نقاط قوت	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none"> • فراهم شدن زمینه تغییر در ارزشیابی • توجه ویژه به آموزش مجازی • افزایش مهارت های دیجیتالی • امکان ارزشیابی مجازی در شرایط مختلف حتی در روزهای تعطیل • برداشتن محدودیت زمانی در برگزاری آزمون 	<ul style="list-style-type: none"> • نبود امکان ارزشیابی دروس عملی • آماده نبودن زیر ساخت های اینترنتی جامعه و سرعت پایین و هزینه بالا خدمات اینترنتی • عدم اطمینان به نتایج ارزشیابی مجازی • ممکن نبودن شبیه سازی فضای ارزشیابی آنلاین با ارزشیابی حضوری
فرصتها	تهدیدها
<ul style="list-style-type: none"> • توجه به داشتن برنامه ریزی راهبردی • تأمین فرصت های برابر آموزشی • استفاده حداکثری از زمان کلاس بخاطر ارزشیابی مجازی در زمان خارج کلاس • خلق نوآوری های آموزشی در اجرای ارزشیابی • ساخت و معرفی برنامه های داخلی برای ارزشیابی مجازی 	<ul style="list-style-type: none"> • عدم امکان شرکت در ارزشیابی بدلیل مشکلات فنی مانند قطعی اینترنت و برق • ممکن نبودن ارزشیابی کامل از طریق ارزشیابی مجازی • نبود نظارت بر اجرای صحیح ارزشیابی • عدم امکان بررسی شرایط روحی دانش آموز در ارزشیابی مجازی • امکان دخالت والدین و اطرافیان در حین ارزشیابی مجازی

۳-۴- مراحل به دست آوردن وزن مؤلفه ها با تحلیل شبکه ای فازی (FWONP)

بر اساس سوپرماتریس، مراحل محاسبه وزن مؤلفه ها عبارتند از:

مرحله اول: جهت جمع نظرات خبرگان، از مقایسات زوجی پاسخ دهندگان میانگین هندسی گرفته می شود.

مرحله دوم: محاسبه بردار ویژه: برای محاسبه بردار ویژه هر یک از جداول مقایسات زوجی جمع شده، طبق رابطه ۱ از روش لگاریتمی حداقل مجذورات، استفاده می شود.

محاسبه اوزان نهایی سطوح: برای محاسبه وزن نهایی مؤلفه های هر سطح (W_i^*) می بایست حاصلضرب ماتریس بردار ویژه روابط درونی در بردار ویژه همان سطح را در وزن نهایی سطح بالاتر ضرب کنیم.

$$W_i^* = W_{ii} \times W_{i(i-1)} \times W_{i-1}^*$$

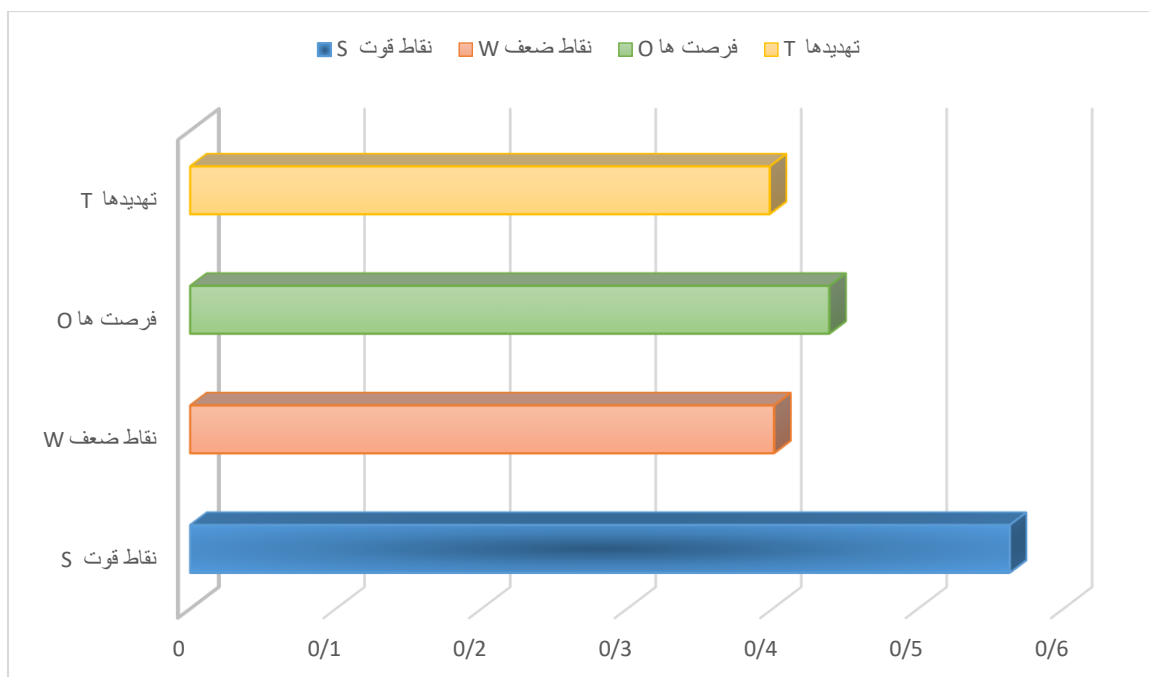
در صورتیکه برای یک سطح ماتریس W_{ii} وجود نداشت، لازم است یک ماتریس یکه هم درجه جایگزین آن گردد. به عبارت دیگر می‌بایست از فرمول زیر استفاده نمایید.

$$W_i^* = I \times W_{i(i-1)} \times W_{i-1}^*$$

جداول و نمودارهای زیر اوزان نهایی را نشان می‌دهد.

جدول ۵- ماتریس اوزان نهایی معیارها نسبت به هدف

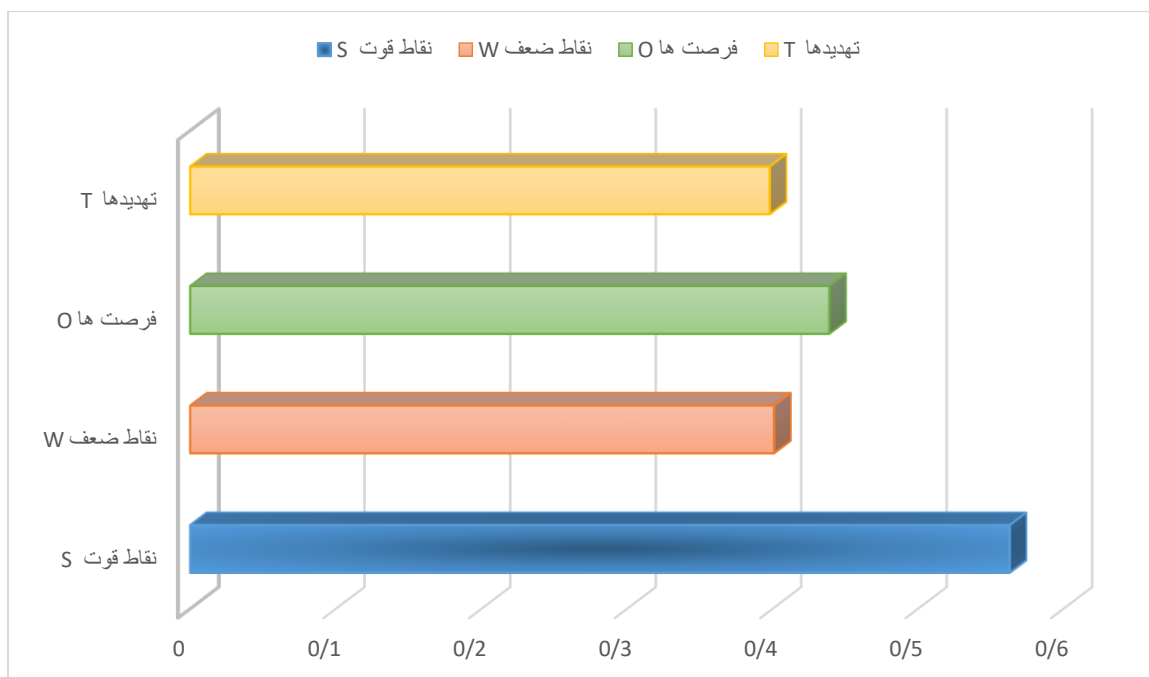
مؤلفه	وزن فازی نهایی	وزن قطعی نهایی مؤلفهها
S نقاط قوت	(۰,۳۹۳,۰,۴۵۷,۰,۵۲۵)	۰.۵۶۳
W نقاط ضعف	(۰,۲۹۲,۰,۳۶,۰,۴۳۱)	۰.۴۰۱
O فرصت ها	(۰,۰۹۴,۰,۱۱۷,۰,۱۸۷)	۰.۴۳۹
T تهدیدها	(۰,۰۵۴,۰,۱۱۲,۰,۰۸۱)	۰.۳۹۸

نمودار ۱- اوزان نهایی معیارها نسبت به هدف

جدول ۶ - ماتریس اوزان نهایی گزینه ها نسبت به هدف

اولویت بندی بر اساس وزن قطعی	وزن قطعی نهایی گزینه ها	وزن فازی نهایی گزینه ها	مولفه
۱	۰.۵۶۳	(۰,۳۱۴,۰,۴۵۳,۰,۶۳)	SO
۲	۰.۴۳۹	(۰,۴۵۲,۰,۱۲۱,۰,۷۶۵)	WO
۳	۰.۴۰۱	(۰,۲۹۲,۰,۳۶,۰,۴۳۱)	ST
۴	۰.۳۹۸	(۰,۰۵۴,۰,۱۱۲,۰,۰۸۱)	WT

نمودار ۲- اوزان نهایی گزینه ها نسبت به هدف

۲-۳-۴- رویکرد FWONP در استراتژی SO

استراتژی‌های SO: در اجرای استراتژی‌های SO می‌توان با استفاده از نقاط قوت داخلی از فرصت‌های خارجی حداکثر بهره برداری را نمود. هر سازمانی علاقه مند است که همیشه در این موقعیت قرار داشته باشد تا بتواند با بهره گیری از نقاط قوت داخلی از فرصت‌ها و رویدادهای خارجی حداکثر استفاده را بنماید.

استراتژی‌های WO: هدف از استراتژی‌های WO این است که از مزیت‌هایی که در فرصت‌ها نهفته است در جهت جبران نقاط ضعف استفاده شود.

استراتژی‌های WT: هدف در اجرای استراتژی‌های WT کم کردن نقاط قوت و ضعف داخلی و پرهیز از تهدیدات ناشی از محیط خارجی است. در چنین موقعیتی وضعیت نامناسب بوده و در وضع مخاطره آمیز قرار خواهیم گرفت و باید سعی کنیم بانحلال، واگذاری، کاهش عملیات، ادغام و سایر روشها از چنین وضعیتی پرهیز نماییم.

استراتژی‌های ST: در این نوع استراتژی تلاش می‌گردد تا با استفاده از نقاط قوت داخلی برای جلوگیری از تاثیر منفی تهدیدات خارجی، ساز و کارهایی در پیش گرفته شود و یا تهدیدات را از بین برد.

جدول ۷- ماتریس مقایسات زوجی استراتژی های SO

هدف	مولفه
(۰,۰۹۵,۰,۱۴۲,۰,۲۲۵)	فراهم شدن زمینه تغییر در ارزشیابی
(۰,۰۹۹,۰,۱۶۸,۰,۲۸۳)	توجه ویژه به آموزش مجازی
(۰,۱۳,۰,۲۰۹,۰,۳۱۵)	افزایش مهارت‌های دیجیتالی
(۰,۱۱۹,۰,۱۸۵,۰,۲۸۱)	امکان ارزشیابی مجازی در شرایط مختلف حتی در روزهای تعطیل
(۰,۱۰۹,۰,۱۵۶,۰,۲۲۸)	برداشتن محدودیت زمانی در برگزاری آزمون

بحث:

علیرغم رشد عظیم یادگیری الکترونیکی و مزایای درک شده آن در آموزش، مطالعات متعددی میزان قابل توجهی از موانع را گزارش کردند که بر ارزیابی آنلاین تأثیر می‌گذارد. چالش‌های متعددی در حال ظهور بوده است. النعیم (۲۰۱۲) مطالعه‌ای را برای ارزیابی اینکه آیا روش‌های آنلاین و حضوری تأثیر متفاوتی بر عملکرد دانش‌آموزان در یک دوره آموزشی که توسط یک مربی تدریس می‌شود، انجام داد. نتایج کلی مطالعه وی نشان داد که تفاوت معنی‌داری در عملکرد دانشجویان آنلاین و حضوری در اکثر دوره‌ها وجود ندارد. با این حال، النعیمی برخی از موانع و موانع پیش روی در یادگیری و ارزیابی آنلاین، از جمله دشواری شناسایی هویت دانش‌آموزان را گزارش کرد. وی اظهار داشت: «صداقت پایین نتایج امتحان و تکالیف ارائه شده توسط دانش‌آموزانی که از راه دور ارزیابی می‌شوند، به‌عنوان هیچ مدرکی دال بر هویت یا اینکه آیا واقعاً خودشان کارشان را انجام داده‌اند یا خیر». چندین مطالعه در ادبیات نارضایتی معلمان از یکپارچگی ارزیابی آنلاین را گزارش کردند. در مقایسه با آزمون‌های سنتی، مشکل اصلی در آزمون‌های آنلاین، مشکل تقلب بود که قابل کنترل نبود. در چند دهه اخیر چندین کار تحقیقاتی چالش‌های مهمی را در ارزیابی دوره‌های آنلاین گزارش کرده‌اند ارزیابی فرآیندی چالش برانگیز بوده است به این معنا که نیازمند استفاده از چارچوبی است که باید معتبر و قابل اعتماد باشد.

بر اساس مطالعه حاضر اهم آسیب‌های ارزشیابی مجازی در دوران همه‌گیری کرونا در دوره ابتدایی (یا بیشترین شکاف‌ها در بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب) بررسی شدند و نتایج زیر حاصل شد.

- مطابق جدول بالا مولفه‌های شناسایی شده از آیت‌های موجود در مصاحبات و پیشینه‌های پژوهشی نقاط ضعف عبارتند از:

- نبود امکان ارزشیابی دروس عملی
- آماده نبودن زیرساخت‌های اینترنتی جامعه و سرعت پایین و هزینه بالا خدمات اینترنتی
- عدم اطمینان به نتایج ارزشیابی مجازی
- ممکن نبودن شبیه‌سازی فضای ارزشیابی آنلاین با ارزشیابی حضوری

نقاط قوت:

- فراهم شدن زمینه تغییر در ارزشیابی
- توجه ویژه به آموزش مجازی
- افزایش مهارت‌های دیجیتالی
- امکان ارزشیابی مجازی در شرایط مختلف حتی در روزهای تعطیل
- برداشتن محدودیت زمانی در برگزاری آزمون
- ایجاد زمینه ارتباط بیشتر بین دانش‌آموزان و خانواده‌ها

فرصت‌ها:

- توجه به داشتن برنامه ریزی راهبردی
- تأمین فرصت‌های برابر آموزشی
- استفاده حداکثری از زمان کلاس بخاطر ارزشیابی مجازی در زمان خارج کلاس
- خلق نوآوری‌های آموزشی در اجرای ارزشیابی

- ساخت و معرفی برنامه های داخلی برای ارزشیابی مجازی
تهدیدها:
  - عدم امکان شرکت در ارزشیابی بدلیل مشکلات فنی مانند قطعی اینترنت و برق
  - ممکن نبودن ارزشیابی کامل از طریق ارزشیابی مجازی
  - نبود نظارت بر اجرای صحیح ارزشیابی
  - عدم امکان بررسی شرایط روحی دانش آموز در ارزشیابی مجازی
  - امکان دخالت والدین و اطرافیان در حین ارزشیابی مجازی
- نتایج این پژوهش با یافته نوش آبادی و لطفی (۱۴۰۰) زارع خلیلی و فریدونی (۱۳۹۹) رحمانی (۱۳۹۹) رضوانی و حسینی (۱۳۹۹) شیخی و کخدایی (۱۳۹۹) هاشمی و واحدی (۱۳۹۹) الصالحی (۲۰۲۲) همسو و هماهنگ است.

براساس مطالعه حاضر بهترین راهکارها برای آسیب شناسی ارزشیابی مجازی در دوره ابتدایی می تواند شامل موارد زیر باشد.

-زمان کمی رو برای هر سوال در نظر گرفت و بعد از پاسخ دهی به هر سوال، سوال بعدی نمایش داده شود، استفاده از سوالات تصادفی و متفاوت، ارزشیابی تکوینی از طریق تکالیف فردی و گروهی، تشکیل گروه های آموزشی کوچک، استفاده از روش کنفرانس، آزمون های مجازی شفاهی

در تبیین این یافته می-توان گفت، مشارکت کننده ها برای غلبه بر دو چالش عمده شناسایی شده در این پژوهش، راهکارهای متعددی را به طور همزمان مورد استفاده قرار دادند. پژوهشگرانی نظیر رضائی زاده، بندعلی و شاهوردی (۱۳۹۹) و رضایی (۱۳۹۹) نیز دریافتند که برای انجام ارزشیابی معتبر از یادگیری دانش آموزان در فضای مجازی باید از چندین روش به طور همزمان استفاده شود. چهارمورد از عمده ترین راهکارهای نومعلمان در این زمینه عبارت است از: الف) ارزشیابی ترکیبی، ب) تغییراتی در ساختار زمانی و محتوای آزمون های ارزشیابی، ج) توجیه والدین و دانش آموزان برای همراهی با معلم در انجام ارزشیابی و د) تغییراتی در شکل ظاهری آزمون های ارزشیابی. تامل در تجارب مشارکت کننده ها پیرامون راهکارهای ذکر شده، بیانگر آن است که استفاده از راهکار اول (الف) دربرخی از شرایط راهکارمناسبی بوده است؛ اما نقطه ضعفش آن است که محدودبه ارزشیابی از برخی دانش آموزان (دانش آموزان ضعیف کلاس) یا برخی از دروس (ریاضی) یا حتی مبتنی بر تعمیم شناخت قبلی و نوعی تخمین و گمان است؛ بنابراین نمی تواند بیانگر ارزشیابی معتبر از یادگیری تمام دانش آموزان و در تمام موارد باشد. راهکار دوم (ب) نیز به عنوان یکی از راهکارهای موفق برای ارزشیابی معتبر مورد استفاده نومعلمان قرار داشته است که بیانگر اهمیت نقش والدین و فرهنگ سازی مناسب در بین فراگیران و خانواده ها در زمینه توجه به اهداف ارزشیابی است. دونگا، کوآب و لیا (۲۰۲۰) نیز با استناد به پژوهش های متعددی بیان می کنند که والدین دانش آموزان در سنین پایین، نقش پررنگی در آموزش های دوره کرونا و پشتیبانی آموزشی از فرزندان خود دارند؛ که عمدتا والدین به خاطر الف) موانع شخصی، مثل فقدان مهارت های تکنیکی و آمادگی برای کمک به فرزندان خود، ب) موانع فنی، مثل کاهش سرعت اینترنت یا قطع شدن آن، ج) موانع لاجستیکی، مثل عدم دریافت بازخورد به هنگام فرزندشان زمانی که وی با مشکل و بدفهمی در یادگیری مواجه است و د) موانع مالی مثل پرداخت هزینه های اینترنت و لوازم مصرفی مربوط به ابزارهای تکنولوژیکی برای آموزش آنلاین؛ قادر به حمایت آموزشی از فرزندان خود در دوره کرونا نیستند. با توجه به اینکه چنین دلایلی را می توان در مورد بسیاری از والدین ایرانی نیز صادق دانست، بنابراین به نظر می رسد که آموزش های دوره کرونا، فشار کاری زیادی را برای والدین ایجاد کرده است .

طراحی سوالات ارزشیابی به نحوی که مستلزم توضیح و تفسیر از جانب یادگیرنده باشند، امکان تقلب و حفظ مطالب توسط وی را کم نموده و می تواند تا حد زیادی ارزشیابی معتبر را به دنبال داشته باشد. البته باید توجه داشت که گرچه این راهکار به عنوان مطلوب ترین گزینه، تقریباً توسط تمام مشارکت کننده ها مورد استفاده قرار گرفته است اما اجرای آن برای نومعلمان بسیار زمان بر، خسته کننده و درموردی دشوار بوده است. همچنین

هرچند این موضوع بیانگر آن است که نومعلمان تمام تلاش خود را برای ارزشیابی معتبر ولو به بهای تحمل خستگی و فشار کاری بالا، انجام داده‌اند؛ اما با در نظر گرفتن چالش‌ها بودن شغل معلمی به خودی خود، چالش‌زاتر بودن آن برای نومعلمان و آن هم در شرایط کرونایی، به نظر می‌رسد که چنین فشارها و چالش‌هایی در سال‌های آغازین خدمت، منجر به کاهش انگیزش شغلی و فرسودگی شغلی نومعلمان و در نهایت ترک شغل توسط آنها شود.

هرچند نتایج حاصل از این پژوهش به کلیه آموزگاران دوره ابتدایی ناحیه دو آموزش و پرورش شهر اهواز محدود می‌شود و امکان دارد نتایج به سایر آموزگاران دوره ابتدایی قابل تعمیم نباشد، اما نتایج گویای این است که چگونگی ارزشیابی مجازی در دوره کرونا و دسته بندی آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

علاوه بر این، برخی از متغیرهای جمعیت شناختی مانند ترتیب تولد، وضعیت اجتماعی-اقتصادی، سوابق تحصیلی شرکت کنندگان در مطالعه حاضر کنترل نشده است که ممکن است با سازه های تحقیق حاضر مرتبط باشد. استفاده از مصاحبه و در نتیجه تفسیر نتایج ممکن با سوگیری همراه باشد.

References

- Al-Nuaim, H. A. (۲۰۱۲). The use of virtual classrooms in e-learning: a case study in King Abdulaziz University, Saudi Arabia. *E-Learning and Digital Media* ۹(۲): ۲۱۱-۲۲- [in Persian]
- Rezaei, Ali Mohammad (۲۰۱۹). Evaluation of students' learning in the era of Corona: challenges and solutions. *Educational Psychology*, ۵۵(۱۶), ۱۷۹-۲۱۴. [in Persian]
- Rezaizadeh, Morteza, Bandali, Bahar and Shahvardi, Razieh (۲۰۱۹). Teaching and assessment methods in the virtual classroom. Tehran: Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Beheshti University (research project). [in Persian]
- Zare Khalili, Mojtabi, Fereydoni, Faezeh (۲۰۱۹). Pathology of virtual education from the perspective of elementary school teachers; A qualitativ[in Persian]e case study. *New developments in educational management*, first year, winter ۲۰۱۹, number ۲. [in Persian]
- Abduh, M. Y. M. (۲۰۲۱). Full-time online assessment during COVID-۱۹ lockdown: EFL teachers' perceptions. *Asian EFL Journal*, ۲۸(۱,۱), ۲۶-۴۶.
- Alsalmi, N. R., Qusef, A. D., Al-Qatawneh, S. S., & Eltahir, M. E. (۲۰۲۲). Students' Perspective on Online Assessment during the COVID-۱۹ Pandemic in Higher Education Institutions. *Information Sciences Letters*, ۳۷-۴۶.
- Bransford, J., Vye, N., and Bateman, H. *Creating High-Quality Learning Environments: Guidelines from Research on How People Learn*. In P. A. Graham and N. G. Stacey (eds.), *The Knowledge Economy and Postsecondary Education: Report of a Workshop*. Washington, D.C.: National Academy Press, ۲۰۰۲.
- Burgess, S. and Sievertsen, H., ۲۰۲۰. Schools, skills, and learning: The impact of COVID۱۹ on education. [online] VOXEU. Available at: [Accessed ۸ July ۲۰۲۰].
- Donga, CH., Caob, S., & Lia, H. (۲۰۲۰). Young children's online learning during COVID-۱۹ pandemic: Chinese parents' beliefs and attitudes. *Children and Youth Services Review*, ۱۱۸, ۱-۹.
- Hargreaves, E. (۲۰۰۸). *Assessment*. In G. McCulloch, & D. Crook (Eds.), *The Routledge international encyclopedia of education* (pp. ۳۷-۳۸). New York: Routledge.
- Hashemi, Fatemeh Sadat and Vahedi, Mehdi and Ab Roshan, Mehsa, ۲۰۱۹, determining the challenges of evaluation in electronic curriculum during the Corona period, the first national conference of mobile learning, from idea to practice, Tehran. [in Persian]

- Kaveh Noushabadi, Alireza and Lotfi Mofardniasri, Fatemeh, ۱۴۰۰, virtual assessment in Arabic language teaching during the "Corona" era: challenges and opportunities, the second national conference of subject-educational knowledge in Arabic language teaching, Qom. [in Persian]
- McMullen, T. L., Mandl, S. R., Pratt, M. J., Van, C. D., Connor, B. A., & Levitt, A. F. (۲۰۲۲). The IMPACT Act of ۲۰۱۴: Standardizing patient assessment data to support care coordination, quality outcomes, and interoperability. *Journal of the American Geriatrics Society*, 70(۴), ۹۷۵-۹۸۰.
- Rahmani, Narges and Zafarq Hermaninejad, Sana, ۲۰۱۹, advantages and disadvantages of virtual evaluation, the ۷th scientific research conference on the development and promotion of educational sciences and psychology in Iran, Tehran. [in Persian]
- Rizvani, Zainab and Hosseini, Hamida and Nikzad, Elham, ۲۰۱۹, virtual evaluation after the spread of the Corona virus, the fifth national conference on new approaches in education and research, Mahmoudabad. [in Persian]
- Sheikhi, Efat and Kodkhodaei, Masoumeh, ۲۰۱۹, analysis and review of virtual evaluation from the perspective of mathematics teachers of ۱st and ۲nd secondary schools in Isfahan, the fifth national conference on new approaches in education and research, Mahmoud Abad. [in Persian]
- Walters, C. P., Gilliam, S., Nguyen, C. A., & Joshua, T. V. (۲۰۲۲). Teaching Nurse Practitioner Students Advanced Health Assessment Skills During COVID-۱۹. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, ۵۳(۲), ۸۳-۸۹.